

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ
İzmir Milletvekili

Savaş politikaları, çatışmalar, siyasi krizler, yoksulluk ve benzeri krizler sonucu yerlerinden edilmiş olan mülteciler/göçmenler daha iyi bir yaşama kavuşmak için düzensiz göç geçişleri esnasında kitlesel ölümler, büyük trajediler yaşamaktadırlar. Göç konusunun en masum tarafı mültecilerken, izlediği savaş ve sömürü politikaları sebebi ile devletler dağların, denizlerin, göllerin birer mülteci mezarlığına dönüşmesinin, küresel boyuttaki bu insani krizin sorumlusudurlar.

Yeryüzünde bugüne kadar yaşanmış göç olayının en ciddi boyutlarına tanıklık ettiğimiz günümüzde, devletlerin insani değerleri gözetmediği, sınırlarda ve denizlerde göçe bağlı yaşam hakkı ihlallerine başvurduğu görülmektedir. Meriç Nehri'nde önce Yunanistan unsurları tarafından Türkiye'ye geri itilen ve ardından Türkiye'de de kolluk kuvvetleri tarafından Meriç Nehri'ne atılan en az beş kişinin katledildiği ve cinayet, kötü muamele ve işkence suçlarından açılan soruşturma etkin bir şekilde yürütülmediğinden takipsizlikle sonuçlanarak kapatılan olayın ardından 01.02.2022 tarihinde Edirne'nin İpsala ilçesi Paşaköy Köyü Mandakoru mevkiinde Yunanistan kolluk güçleri tarafından kıyafetleri alınarak Türkiye sınırına bırakılan 22 göçmenden 19'u donarak yaşamını yitirmiştir.

Göç ve mülteci hakları alanında çalışan kurumlar, Yunanistan sınırından geri itildikten sonra Edirne'de donarak hayatını kaybettikleri belirtilen 19 mülteci için yaptıkları basın açıklamasında; Devletlerin evrensel hak ve özgürlükleri yok sayarak yürüttükleri mülteci düşmanı politikalar sonucu, mültecilerin göç yollarında ve sınırlarda yaşamlarını kaybettiklerini, yaklaşık 1 yıldır her hafta 200 ila 300 mültecinin Yunanistan sınırına Türkiye kolluk güçleri tarafından bırakıldıklarını ve sınırı geçmeye zorlandıklarını, Yunanistan kolluk güçlerinin ise göçmenlere işkence ve kötü muamele yaparak geri Türkiye sınırına bıraktığını

onlarca tanığın anlatımlarından bildiklerini, İpsala'da yaşananların tekil olmadığını, Türkiye ve dünyanın pek çok yerinde mültecilerin sınırlarda şiddete maruz bırakılarak ölüme terk edildiğini, AKP iktidarının mültecilere statü tanımayan ve nefretin odağı haline getiren, mültecileri idari gözetim tehdidi ve Geri Gönderme Merkezlerine mahkûm eden, insan kaçakçılarını caydırıcı cezalar vermeyen ve mültecileri sömüren sermaye gruplarına yol veren politika ve uygulamalarının doğrudan ve dolaylı olarak mültecileri güvensiz göç yollarına mecbur bıraktığını ifade etmişlerdir.

Açıklamada; İnsan Hakları Bildirgesinin 1. maddesi olan yaşam hakkı, iki devlet sınırında göz göre göre bir kez daha ihlal edildiğini, hak savunucularının sivil toplum örgütlerinin işlenen suça ortak olmayacağını belirterek; tüm devletlerin mültecilik hukukuna uygun politikalar geliştirmelerini, sınırlarda yaşanan mülteci ölümlerinin ve insan kaçakçılığının önlenmesi için sınırların mültecilere açılması ve uluslararası korumadan yararlandırılmaları, tüm geri kabul anlaşmalarının iptal edilmesi, geri gönderme yasağı ihlalleri, geri ya da ileri itme de dâhil uluslararası hukuka aykırı tüm süreçlerin izlenerek raporlanması, sorumlulara yaptırım uygulanması ve sivil denetime açılması, Türkiye'nin ülkede bulunan tüm mültecilere insani yaşam koşullarını sağlaması, uluslararası koruma başvurularının sağlıklı ve hukuka uygun olarak alınması ve sonuçlandırılmasının sağlanması için BMMYK'nin yeniden aktif sorumluluk alması, geri gönderme yasağına aykırılıkların önlenmesi, Edirne sınırında 24 Ağustos 2021 tarihinde yaşanan ve mültecilerin kaybı ile sonuçlanan olaya dair yeniden soruşturma açılarak sorumluların cezalandırılması ve 19 mültecinin sınırda donarak yaşamlarını kaybetmelerine dair olayın aydınlatılması ve sorumluları hakkında uluslararası hukukun gereği işlemlerin yapılması taleplerini belirtmişlerdir.

Bu bağlamda;

- 1- Yunanistan birlikleri tarafından geri itildiği iddia edilen 22 mültecinin hepsine ulaşılmış mıdır?
- 2- Yaşamını yitiren mültecilerin kimlikleri belirlenmiş, yakınlarına bilgi verilmiş midir?
- 3- 19 mültecinin sınırda donarak yaşamlarını kaybetmelerine neden olan ve Yunanistan Hükümeti'nce kabul edilmeyen bu vahim olayın aydınlatılması ve sorumluları hakkında uluslararası hukukun gereği işlemlerin yapılmasına yönelik olarak Dışişleri Bakanlığı'nın herhangi bir girişiminin olup olmadığı yönünde bilgi alınmış mıdır?
- 4- Ağustos 2021 tarihinde askerlerce Meriç Nehri'ne atılan ve 5 mültecinin yaşamını yitirmesi, onlarca mültecinin de kaybı ile sonuçlanan olaya dair yeniden soruşturma açılarak sorumluların cezalandırılması sağlanacak mıdır?

- 5- Türkiye’de 2016 yılı itibarı ile kaç göçmen/mülteci yaşamını yitirmiştir? Yaşamını yitirenlerin kaç kadın, kaç çocuk ve kaç erkektir?
- 6- Mültecilik hukukuna uygun politikalar geliştirmek, sınırlarda yaşanan mülteci ölümlerinin ve insan kaçakçılığının önlenmesi için göçmenlerin/mültecilerin uluslararası korumadan yararlandırılmalarını sağlamaya yönelik bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- 7- Mültecilerin canına mal olan devletler arası pazarlıklara son verilecek midir?
- 8- Türkiye’ye göçmeni tut, Yunanistan’a Avrupa’ya geçirme anlayışı binlerce insanın yaşamına mal olmaktadır. Türkiye’nin bu insani krizi aşmak için bir politikası olacak mıdır?
- 9- Sınırlardaki ölümlere yol açan insanlık dışı uygulamalara son vermek, uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlükleri yerine getirmek ve başta can güvenliği olmak üzere insan haklarına riayet etmek konusunda hangi önlemler alınmaktadır.
- 10- Sığınma hakkına darbe vuran ve Türkiye’yi göçmen hapishanesi haline getiren Geri Kabul Anlaşması’nın iptal edilmesi yönünde bir çalışmanız olacak mıdır?
- 11- Yerlerinden edilen mültecilerin istedikleri üçüncü bir ülkeye güvenle geçebilmesi, kalanlar için ise insana yakışır yaşam koşulları sağlanması için politikanız var mıdır?
- 12- Cumhurbaşkanlığınca geri gönderme yasağı ihlalleri, geri ya da ileri itme de dâhil uluslararası hukuka aykırı tüm süreçlerin izlenerek raporlaması yönünde İçişleri Bakanlığı’ndan bir çalışma yapması talep edilmiş midir?
- 13- Geri gönderme yasağı ihlalleri, geri ya da ileri itme de dâhil uluslararası hukuka aykırı hareket ettikleri gerekçesi ile şimdiye kadar hakkında soruşturma açılan, idari cezai işlem uygulanan ve ceza alan kamu görevlisi sayısı kaçtır?
- 14- Mülteci karşıtlığı, yabancı düşmanlığı, nefret söylemlerinin önüne geçmek için herhangi bir politikanız var mıdır?
- 15- İranlı Mülteciler neden sınır dışı edilmektedir? İstanbul Sözleşmesini savunmak suç mudur?
- 16- Türkiye’nin ülkede bulunan tüm mültecilere insani yaşam koşullarını sağlaması, uluslararası koruma başvurularının sağlıklı ve hukuka uygun olarak alınması ve sonuçlandırılmasının sağlanması için BMMYK’nin yeniden aktif sorumluluk alması, geri gönderme yasağına aykırılıkların önlenmesi amacıyla yapmayı düşündüğü herhangi bir çalışması olacak mıdır?